

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

INOWROCLAW

1. Nazwa

WIEŻA CIŚNIEŃ

2. Czas powstania

4. ćwierć XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

widok w kierunku zachodnim na elewację wschodnią i północną

Inowrocław - fragment mapy w układzie 1992, skala 1:10 000, zaznaczona lokalizacja obiektu

4. Adres

ulica i nr: **Aleja Okrężna/
ks. P. Wawrzyniaka**

nr działki: **23/2 (Inowrocław Obręb 1)**

5. Przynależność administracyjna

województwo **kujawsko-pomorskie**

powiat **inowrocławski**

gmina **Miasto Inowrocław**

6. Formy ochrony

Ustalenie ochrony w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Inowrocławia w zakresie terenu położonego w obrębie ulic Prezydenta Gabriela Narutowicza, Magazynowej, Dworcowej, Ks. Piotra Wawrzyniaka, Generała Władysława Sikorskiego, Armii Krajowej i Ignacego Daszyńskiego:

Uchwała nr **XLIX/687/2002**Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia **20. września 2002 r.**

8. Historia, opis i wartości

Dynamiczny rozwój Inowrocławia nastąpił w wieku XIX, kiedy to miasto po wielu zniszczeniach stopniowo zaczęło przekształcać się w nowoczesny ośrodek miejski. Gospodarczy i przestrzenny rozwój związany był także z powstaniem w 4. ćw. XIX wieku uzdrowiska solankowego. Rozbudowa linii kolejowych w trzeciej ćw. XIX wieku spowodowała rozwój urbanistyczny miasta w okolicach dworca.

Wieża Ciśnień w okolicy dworca głównego, na skrzyżowaniu ul. Wawrzyniaka i al. Okrężnej, została wzniesiona pod koniec XIX wieku. Służyła do magazynowania wody i utrzymania odpowiedniego ciśnienia w sieci wodociągowej. Obecnie nie pełni swoich pierwotnych funkcji. Wieże Ciśnień zwykle lokalizowane były do kilkudziesięciu metrów od torów kolejowych. Położenie inowrocławskiego obiektu stanowi fenomen, gdyż znajduje się w odległości ok. 200 metrów od torowiska.

Wieża Ciśnień o typowym rozwiązaniu architektonicznym, na rzucie okręgu, o formie tzw. grzybka. Cokół i trzon murowane z cegły, głowica otynkowana. Dach stożkowy kryty papą. Trzon wieży o formie lekko zwężającego się ku górze stożka, ustawiony na wysokim cokole, zwieńczony gzymsem. Głowica-cylinder na poszerzającej się ku górze podstawie. Drzwi wejściowe zlokalizowane po stronie północnej, w partii cokołu w portalu zamkniętym trójkątnie. W partii trzonu wieży wąskie otwory doświetlające o wykroju stojącego prostokąta. W partii cylindra w zasadzie analogiczne, nieco wyższe okna.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Budynek zachowany w autentycznej formie w średnim stanie. Obiekt wymaga prac remontowo konserwatorskich, które powinny zostać poprzedzone badaniami stratygraficznymi. Należy oczyścić wieżę z graffiti oraz uporządkować najbliższe otoczenie. Wszelkie prace mogące wpłynąć na ogład zewnętrzny budynku muszą być przeprowadzane w konsultacji i za zgodą właściwego Konserwatora Zabytków.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Lena Rydelska, Michał Horbowicz
Ochrona Zabytków KRESY
06.2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków